

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

November 7-9.
VESZPRÉM

MŰSORFÜZET

1997

NOVEMBER-DECEMBER

ESEMÉNYEK

Barlangkutatók szakmai találkozója

Időpont: 1997. november 7-9.

Helyszín: A Veszprémi Egyetem B épület aulája (Veszprém, Egyetem u. 10.) A helyszín a veszprémi vasútállomástól, illetve az autóbusszpályaudvartól 20 percenként közlekedő 4-es helyi autóbuszjáratral közelíthető meg.

Részvételi díj: szállással és étkezéssel 1.900.- Ft
szállás és étkezés nélkül 500.- Ft

Részletes program:

November 7. (péntek)

- 16,00 órától regisztráció
18,30 Szabó Zoltán: A tapolcai barlangok (videofilm)
19,00 Elekes Balázs, Nyerges Attila: Lukina Jama (-1.392 m) 1997. évi expedíció
19,30 Zsolyomi Zsolt: Monte Cavallo
20,00 Boros Csaba: Föld alatti tavak birodalma (45 éves a Béke-barlang)—videofilm

November 8. (szombat)

- 09,00 Ünnepestyes megnyitó
09,15 A Cholnoky-pályázat ünnepestyes eredményhirdetése
09,30 Elekes Balázs, Szabó Zoltán: Központi kutatótábor 1997—Kossuth-barlang
09,50 Nyerges Attila: A BEAC Barlangkutató Csoport térképezési tevékenysége
10,10 Ézsiás György: A Naszályi-víznyelőbarlang kürtőinek kimászása
10,30 Nyerges Attila: Az Alsó-hegy zsombolyai (típusok)
11,00 Szünet
11,30 Fehér Katalin, dr. Hakl József, Sásdi László, dr. Végh Zsolt, dr. Weidinger Tamás: A "Cserszegtomaji-kútbarlang expedíció '97" földtani és klimatológiai eredményei
12,00 dr. Laczkovits Gabriella, Oláh Valéria, dr. Tóth Judit: Élettani vizsgálatok a Cserszegtomaji-kútbarlangban
12,30 Bognár Csaba: Levegő mikrobiológiai vizsgálatok barlangokban
12,50 Ebéd
14,00 Hegedűs András: Újdonságok a barlangi kötéltechnikában
14,20 Kocsis Ákos: A bakonyi karszt
14,40 dr. Korpás László: Korai tengeri paleokarsztok a Budai-hegységi felső-eocén Szépvölgyi Mészköben
15,10 Gáboros Miklós: Megjegyzések a szellőzésről és a radonról
15,40 dr. Dénes György: Pestes, Odvas, Berlog. Kutatóúton a Pojána Ruszkában
16,00 Szünet
16,30 Sásdi László: A Varázsvesszős Nap tapasztalatai
16,45 Elekes Balázs, Molnár Tamás: Jelentős feltárások a Fekete-barlangban
17,05 Eszterhás István: Gőzkifúvás alkotta csőbarlangok Magyarországon

- 17,25 *Kraus Sándor*: Vízsint megállapítás barlangokban formák és kiválások alapján
17,55 *Szabó Zoltán*: Kutatások víz alatti barlangjainkban
17,15 *Adamkó Péter*: Budai házak alatti barlangok és eltemetett barlangok
17,35 *Szablyár Péter*: Megemlékezés Czárán Gyuláról
18,00 Vacsora
19,00 *Börcsök Péter, Nyerges Attila*: Legújabb magyar feltárások a Michele-Gortani-barlangban
19,30 *Chorendzsák György*: Cantabriai barlangtúrák (video, dia)
20,00 *Kovács Attila*: Az Elveszett Paradicsom, avgy utazások az Észak-Albán-Alpokban

November 9. (vasárnap)

- 09,00 *László Zoltán*: Töbrök és barlangszájak védelme biológiai módszerekkel bemosódás szennyezés ellen
09,30 *Leél-Óssy Szabolcs*: Radiometrikus kormeghatározások a József-hegyi-barlang ásványain
09,50 *dr. Hevesi Attila, Kovács Attila, Zámory Zoltán*: A bánhorváti Damaszakadék (Upponyi-hegység) és nemkarsztos barlangjáratai
10,10 *Zalán Béla*: Az Abaligeti-barlang hidrológiájához
10,30 *Parrag Tibor*: Hasznosítás vagy védelem? Az orfűi Vízfő-forrás barlangja
10,50 *dr. Veress Márton*: Kürtőképződés és hatása az Északi-Bakony fedett karsztosodására
11,20 Szünet
12,00 *dr. Szunyogh Gábor*: Gömbüstök térfogatának gyors meghatározása
12,20 *Süveges Katalin*: Barlangok térmodellezése
12,40 *Dezső József*: "Kőbánya blues" vizsgálódások a beremendi kőbányában
13,00 *Bischof Tamás, Thész Gábor*: Gömbüstök morfológiai vizsgálata
13,20 Mentőforum (részletes programját lásd a Műsorfüzet BMSZ hírei című rovatában)

(Az előadások időtartama közötti különbségek a vitára szánt idő miatt adódnak.)

Poszterbemutatók:

- Lukina Jama
Abisso Michele Gortani
Kossuth-barlang
Fekete-barlang
Kraus Sándor: Mi megy és mi mehet tönkre (barlangvédelem)
Kraus Sándor: Mikroszkópi vékonycsiszolatok "új generációja"
Kocsis Ákos: Földtani térképek a Bakonyról
Tinn József: Levegő mycológiai vizsgálatok a tapolcai Kórház-barlangban
Szabó Zoltán: tapolcai Tavas- és Kórház-barlang
Börcsök Péter: Michele Gortani-barlang
László Zoltán: Vízugyűjtők védelme biológiai módszerekkel
dr. Szunyogh Gábor: Életképek a Béke-barlang térképezéséről
Süveges Katalin: Barlangok térmodelljei

a Szervezők

*

Megemlékezés

A Magyar Hidrológiai Társaság Borsodi Területi Szervezete és a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 1997. november 28-án (pénteken) koszorúzással egybekötött megemlékezést tart **Borbély Sándor** halálának 3. évfordulója alkalmából.

A koszorúzás és a megemlékezés 11 órakor lesz Miskolcon, a Mindszenti temetőben. Emlékező beszédet *dr. Lénárt László* mond. Gyülekezés 10,45-kor a Technika Házában, ahonnan a résztvevők együtt mennek a sírhoz.

Dr. Lénárt László

Barlangi Mikulás

Idén is szeretnénk megrendezni a hagyományos Barlangi Mikulást a Szemlő-hegyi-barlangban december 6-án, szombaton és 7-én, vasárnap.

A részleteket meg lehet tudni és jelentkezni lehet szerdán a Meteor Klub-ban Bolváry Ágnesnél, vagy telefonon Adamkó Péternél a 316-9320 és a 06-30-609-209 telefonszámokon.

a szervezők

AZ ELNÖKSÉGI ÜLÉS HATÁROZATAI

1997. szeptember 25.

- Meghallgatta Elekes Balázs titkár tájékoztatását a Társulat Központi Táboráról (Kossuth-barlang), valamint az ott bekövetkezett balesetről. (Az ezzel kapcsolatos részletes értékelést lásd a Műsorfüzet BMSZ hírek című fejezetében!)
- A központi tábor idején szervezett kutatásvezetői tanfolyammal kapcsolatban úgy határozott, hogy a tanfolyam résztvevőinek az igazolást ki kell adni, s egyúttal értesíteni kell a természetvédelmi hatóságot is az újonnan igazolványt szerzettek köréről.
- Meghallgatta Adamkó Péternek, a Rózsadombi Területi Szervezet vezetőjének tájékoztatását a Szemlő-hegyi-barlang felett folyó aktuális építkezések helyzetéről. Javasolta, hogy az elmúlt 5 év barlangbeépítéseiről a Szakmai Napok keretében tartson előadást, illetve készítsen írásos összeállítást, melyhez a Társulat hivatalos állásfoglalást ad, s eljuttatja a hivatalos főnökökhez.
- Elfogadta a Társulat által jövő évben szervezendő Városok Alatti Barlangok című nemzetközi konferencia szervező bizottságát. A bizottság tagjai a következők: Dr. Kósa Áttila, a bizottság vezetője, Fleck Nóra, Hazslinszky Tamás, Sásdi László, Szablyár Péter, Dr. Szentés György.
- Meghallgatta Dr. Kósa Áttila tájékoztatását a 12. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszusról.
- Meghallgatta Szablyár Péter főtitkár tájékoztatását a Czárán emléktúra szervezéséről.
- Meghallgatta Sásdi László titkár tájékoztatását a Barlangkutatók Szakmai Találkozójának szervezéséről.
- Elfogadta a polgári szolgálatosok alkalmazásának lehetőségét a Társulatnál az MKBT és a Természetvédelmi hivatal együttműködése keretében. A továbbiakban az ilyen jellegű foglalkoztatásra a Társulat pályázatot fog kiírni.

- Foglalkozott a Karszt és Barlang elmaradt számai kiadásának kérdésével. Ez ügyben felkérte dr. Hevesi Attila elnököt, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket.
- Elfogadta 14 fő új belépő tagfelvételi kérelmét.
- Elfogadta azt a javaslatot, hogy a Társulat jelenleg legkomolyabb publikációs fórumának számító *Műsorfüzet* kapjon nagyobb rangot. Így a kiadvány a *jövő évtől MKBT Tájékoztató* névvel kerül kiadásra.

Titkárság

HÍREK

Lakatos Kupa '97

Ez évben ismét megrendezésre került szeptember utolsó hétvégéjén az Alsó-hegyen a Lakatos Kupa. Mindenki nagy szerencséjére jó idővel (esőmentes) köszönthettük a Vecsem-forrásnál a Nagyerdeműt, akik nem kevesebb, mint 100-an tiszteltek meg.

Az induló 17 (!) csapat között roppant szoros verseny alakult ki: legeredményesebbnek bizonyult a "Szabó József"-et orrhosszal megelőzve a "Gubacs" és az "MLBE Kismaffia" csapata holtversenyben, akik maximális teljesítményt nyújtva mind a 27 barlangot bejárták. A Szerencselovag díjért 3 csapat rohant le a hegyről, leggyorsabb a "Relax Terápia" csapata volt, a láda sör felett ők relaxálhattak.

A Rendezőség rendfenntartó erői folyamatosan cirkáltak a hegyen, de néhány csapat játékszabályokkal kapcsolatos apróbb félreértéseit leszámítva semmiféle nagyszabású szabálytalanságról nem hoztak jelentést. A versenyzők a fáradtságos hegyi szaladgálás után helyszínen készült bográcsgulyásból vacsorázhattak és sör-sátorban vezethették le az aznapi feszültségeket.

A verseny sikerét támasztja alá az a tény is, miszerint a vadászok ezen a hétvégén egyetlen bögő szarvasbikát sem tudtak elejteni, a szilasi cigányok pedig nem-hogy fákat nem mertek dönteni, de még a hegyre sem merészkedtek föl.

Mindenkinek köszönjük a részvételt és a segítséget, jövőre ugyanott, ugyanakkor, ugyanígy találkozunk!

A verseny támogatói voltak:

Bodony Szilárd főszakács

Egerland Zoltán (Yorki) világítás

Molnár Tamás (Függő) sör-sátor

Pelikán Művek szállítmányozás

Zwack Péter Unicum

MAFC

Nyári tábor a Naszályi-víznyelőbarlangban

A *Troglonauta Barlangkutató Egyesület* kilenc napos nyári táborán, a Naszályi-víznyelőbarlangban kiépítette—fixre ragasztott, korrózióálló nittszárákkal, nittfülekkel és 280 m kötéllel—az általuk felfedezett és feltárt Kürtös-ágot.

A Térképész-ág Holt-kürtőjében is félig elkészültek az ilyen jellegű munkálatok. Itt jelenleg már 180 m kötél van beépítve a 250 m járathosszba.

A kötélpályák a barlangban biztonságosak, azonban az omladékokon közlekedni veszélyes, nagy figyelmet, elővigyázatosságot igényel. A barlangban, ill. kö-

téltechnikás részein túrázni a barlangot kezelő Naszály Barlangkutató Csoport vezetőjének, Antal Józsefnek az engedélyével lehet!

A kiépítés lelkei voltak *Brada Róbert* (fúrás), *Csomor Miklós* (ragasztás), *Ézsiás György* (pályakiépítés), *Tóth Zoltán* (fotós serpa), *Petrik Mónika*, *Csurár Zsolt*, *Csurár Bea*, *Enying Dia* (serpák). Munkánk nem jöhetett volna létre *Újhelyi Ildikó* kilencnapos, non stop felszíni ügyelete nélkül. Köszönet mindenkinek.

Köszönjük a *Naszály Barlangkutató Egyesületnek* és *Antal Józsefnek* a segítséget és a pozitív hozzáállást.

Ézsiás György kutatásvezető

Jelentés a XIII. Vulkánszpeleológiai Táborról

A XIII. Vulkánszpeleológiai Tábor 1997. július 5-13. között Dömösön, a Királykúti-réten került megrendezésre. Célja a Visegrádi-hegység barlangkataszterzésének folytatása volt. A tábor tevékenységében 20-an vettünk részt—annak ellenére, hogy semminemű támogatást nem kaptunk.

A korábbi kutatók munkája és az előző évi kataszterezésiünk nyomán 55 barlangot regisztráltunk a hegységben. Az ez évi tevékenységünk során 21 újabb barlangot vettünk nyilvántartásba, valamint 10 korábban is ismert objektum azonosítását, térképezését végeztük el. Így jelenleg a Visegrádi-hegységben 76 dokumentált barlangról tudunk, bár az azonosítások során kiderült, hogy a korábban leírt barlangok közül több is feltöltődött, beomlott. A barlangok többsége kőzetmozgás során andezit-agglomerátumban keletkezett üreg, de vannak gőz-kifúvás útján képződött csőbarlangok és emberkéz alkotta objektumok is.

Terveink szerint a jövő évi kataszterező táborunk során a Bükk nemkarsztos barlangjainak dokumentálását kívánjuk elvégezni.

Eszterhás István

Megalakult a Nemzetközi Pszeudokarszt Bizottság

A nemkarsztos barlangokkal foglalkozó kutatók szívós előkészítő munkája után, melyben az MKBT Vulkánszpeleológiai Kollektívája is oroszánrészt vállalt, 1997-ben La Chaux-de-Fondsban a 12. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszuson új szakmai bizottság alakult: az UIS Pszeudokarszt Bizottsága.

A korábban méltatlanul mellőzött pszeudokarsztos barlangok és jelenségek napjainkra egyre több kutató érdeklődését keltették fel. Sorra alakultak azok a helyi barlangkutató csoportok amelyek a szilikátos kőzetek üregeivel foglalkoznak. A nemzetközi együttműködés kezdetei az 1980-as évek elejére tehetők. 1982-ben a csehországi Broumovba összehívott 1. Pszeudokarszt Szimpóziumon már három nemzet kutatói vettek részt. Azóta a háromévenként megrendezett szimpóziumokon egyre több európai ország képviselőjében mind népesebb résztvevő gárda ad számot kutatásainak eredményéről. Természetesen felmerült az igény, hogy a további fejlődés érdekében az egész Földet átfogó nemzetközi szervezet koordinálja a kutatásokat. Ehhez volt jelentős lépés, hogy a 12. kongresszuson La Chaux-de-Fondsban 1997. augusztus 15-én megalakult az UIS Pszeudokarszt Bizottság. Az új bizottság megalkotta és közzétette programját (a kongresszusi napilap 6. számának 6. oldalán), megválasztotta vezetőségét—tisztelési elnök: Kopecký, Jiří (CZ), elnök: Eszterhás István (H), alelnök: Schöne, Tilo (D), titkár: Tulucan, Tiberiu (RO). Két nappal később az egyetemes UIS ülés egyhangúlag elfogadta a Pszeudokarszt Bizottság megalakulását.

A téma iránt érdeklődő kutatóknak mind a hazai, mind a nemzetközi tények, események, tervek vonatkozásában bővebb felvilágosítást tud adni:

Eszterhás István
az UIS Pszeudokarszt Bizottságának elnöke

A Pénz-pataki-víznyelőbarlangban túrázni kívánók figyelmébe!

1. A Nagy Falon évek óta szolgáló fix köteleket kiszereztük, és NEM tettünk helyette újat. Ezért 1 db 60-as vagy 2 db 30-as kötelet vigyetek. Nitt, ill. természetes standhely van.
2. A felső szakaszban három helyen komoly omlásveszély van!
3. A középső és alsó szakaszban a mentőhordágy több helyen nem fér ki (BMSZ tagok véleménye).

Minden egyéb kérdésre szívesen válaszolok, ha tudok segítek.

Csepreghy Ferenc (Csaszi)—Meteor
Tel: (1) 202-0277 (lakás)

Túravezetői tanfolyam Franciaországban

1997. július 12-20. között a Jura-hegységben, Montronel le Châtelnau-ban az EFS (Francia Barlangász Iskola) által szervezett túravezetői és oktatói tanfolyamon Magyarországáról ketten vettünk részt. A tanfolyam több szempontból is érdekes volt, rengeteg technikai újdonságot tanultunk, illetve több barlangban is jártunk. Napközben (reggeltől estig) barlangtúrák, technikai gyakorlatok, esténként (éjfélig) elméleti előadások voltak. A tanfolyam után még egy hetet kint töltöttünk barlangok bejárásával, túrázással.

A Franciaországban tanult technikai újdonságokat ezentúl a hazai oktatásba is be kívánjuk építeni.

A tanfolyam szervezéséért az MTSZ Barlang-Bizottsága vezetőségének szeretnénk ezúttal is köszönetet mondani.

Nagy András, Hegedűs András

Technikai tanfolyam a Bükkben

1997. augusztus 16-24-ig az MTSZ Barlang-Bizottsága bentlakásos technikai tanfolyamot tartott a Bükkben, Sebesvízen 3 francia oktató részvételével.

A tanfolyamra jelentkezett 14 fő közül a követelményeknek 11 fő felelt meg. A francia-magyar tanfolyamokat ezentúl évente kívánjuk megtartani, előreláthatólag augusztusban.

Külön köszönjük a segítségét *Galambos Józsefnek, Színesi Dánielnek és Pintér Andreának*, akik a tanfolyamot anyagilag támogatták, illetve a szervezésben segítettek.

MTSZ BB

A Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédő Egyesület hírei

Barlangászok a beteg gyermekekért

A legutóbbi Műsorfüzetből éppen, hogy kimaradt ez a beszámoló, így egy kicsit lekésve, most szeretném bepótolni az adósságomat.

Augusztus végén a Heim Pál Gyermekkorházzal közösen, Esztergom-Kertvárosban szerveztünk véréradást a leukémiás és csontvelő-átültetett gyermekek megsegítésére. Elképzelésünkről, melyet a budapesti és Komárom-Esztergom megyei barlangászokhoz (csoportvezetőkhez) is eljuttattunk, időben értesülhettek az érintettek. A célunk ezzel a jótékony rendezvényt elsősorban az volt, hogy a barlangásztársadalom összetartását ekképpen is bizonyítsuk, és hogy a továbbiakban többek is keressék a lehetőséget az ilyen programok megrendezésére. Sajnos ma hazánkban növekvő tendenciát mutat a leukémia, mint rosszindulatú, főként gyermekkorban jelentkező vérképzőszervi megbetegedés. A társadalmi szervezeteknek, akár ilyen formán, kezdeményezéseket kell vállalniuk az egészség megőrzése érdekében, és az életminőség javításának a terén.

Felhívásunkra több csoporttól is jelezték részvételüket, azonban csak a Troglonauta Barlangkutató Egyesület tagjai voltak segítségünkre. A gyermekkorház és a gyermekek nevében is köszönjük önzetlenségüket.

A véradáson mellesleg 58 fő vett részt, ami nem rossz eredmény, főként ha azt is figyelembe vesszük, hogy az előzetes kivizsgáláson a 77 fő jelentkezőből 19 főt, egészségügyi okokból kiszűrték.

*

Pályázati részeredmény

Egyesületünk a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesületével közösen pályázatot írt ki "Egy barlangi élményem" címmel. A pályázaton 12-18 éves diákok vehetnek részt egy-egy valós barlanglátogatás élménybeszámolójával.

Az október 31-i határidővel kiírt pályázatra már számos pályamunka érkezett.

Talán előljáróban annyit, hogy több barlangkutató szervezet is megemlítést nyert a pályázatok között, így pl. az Alba Regia és a Gerecse Barlangkutató Csoportok tűntek fel jó színben az eddig beérkezett dolgozatokban.

Kérésre a határidő leteltével szívesen megküldjük az érintetteknek a színvonalas írásokat.

A pályázatban kapcsolatban érdeklődni lehet Lieber Tamásnál a 216-4600 munkahelyi telefonszámon.

A pályamunkákat az alábbi címre lehet elküldeni:

Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédő Egyesület (BEBTE)
2510 Dorog, Szent Erzsébet u. 12.

*

Természetvédelmi Találkozó Sátorkő-pusztán

Dorog Város Önkormányzata és a BEBTE közös programot szervezett október 4-én a Sátorkő-pusztai-barlangnál. A vélhetőleg hamarosan megalakuló Duna-Ipoly Nemzeti Park kapcsán hívtuk össze a Dorog-Esztergom régió érintett településeinek polgármestereit, a természetvédelmi hatóságokat és a területen működő civil szervezeteket.

A találkozó célja elsősorban az volt, hogy szülessen együttműködés és jó munkakapcsolat a fentebb felsorolt intézmények között.

A program eredményeként könyvelhető el pl. hogy Dorog és Esztergom rendőrkapitányai egy emberként álltak ki a természetvédelem mellett, és a rendezvényen meghívottként résztvevő dr. Gémesi György (Gödöllő polgármestere, az Önkormányzatok Országos Szövetségének elnöke) is segítségéről biztosította a szervező-

ket. *Dr. Tittman János* dorogi polgármester pedig 500.000 Ft-os támogatást ígért a BEBTE által tervezett természetvédelmi szolgálat beindításához.

A meghívottak között a *Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság*, a *Pilisi Parkerdőgazdaság* és az *MKBT* is jelen volt.

A rendezvény egyik fénypontja a Sátorkő-pusztai-barlang előtt megtartott St. Martin koncert volt. A barlangot ez alkalomból a *Tungsram Rt.* jóvoltából teljes egészében kivilágítottuk.

Köszönet az *esztergomi Barlang és Természetjáró Szakkörnek* (BETESZ) az előkészületekben nyújtott segítségéért.

Az október 4-i alkalomra megjelentettük a Sátorkő-pusztai-barlangot bemutató színes kiadványunkat, amely 50 Ft-os áron megvásárolható az *MKBT Titkárságán*.

Lieber Tamás

Újból megnyílt a Pál Kocsmá

Amint az mindannyiunk előtt ismeretes, a hatalom gondolt egyet, és az eleink által épített Pál kocsmát bezárta, majd azon nyomban módszeresen elkezdte szétverni, a barlanglátogatók számára pedig egy barátságosnak igazán nem nevezhető Cola automatát állítottak fel, próbálván helyettesíteni a vendéglátóipari egységet.

Nagyon sok barlangász egyesületnek ez volt az egyetlen klubhelye, ahol a tagok össze tudtak jönni. A barlanglátogató turisták rossz időben itt várták a túra indulását, itt böngésztek útikönyveiket, úgy, mint a világon bárhol szokás az idegenforgalmi barlangoknál.

Jogos felháborodásunkat—háromszáz aláírással támogatva—eljuttattuk Baja Ferenc környezetvédelmi miniszter úrnak, és dr. Tardy János helyettes államtitkár úrnak, a Természetvédelmi Hivatal elnökének, valamint az összes budapesti napilapnak is. Szinte mindegyik írt is az ügyről. Volt, amelyik egy az egyben közölte beadványunk szövegét, de voltak olyanok is, akik az aláírások közül a híresebbeket, ismertebbeket emelték ki. Így került az ügyben a Mai Nap címlapjára Sinkovits Imre és Fülöp Zsigmond színművész és Benkó László zeneszerző neve.

Ezek után az illetékesek úgy döntöttek, hogy újból megnyílhat a Pál kocsmá és birtokba vehetik jogos tulajdonosai, a turisták és a barlangászok.

Köszönjük!

Adamkó Péter

Az MTSZ BB felhívása

Az MTSZ BB könnyű túravezetői tanfolyamot szervez technikai tanfolyamot végettek számára 1997. november 11-én 19 órai kezdettel a Szemlő-hegyi-barlangban. A tanfolyam előreláthatólag 4 elméleti és 4 gyakorlati előadásból áll majd. További információ és jelentkezés Hegedűs Andrásnál napközben a 325-9505, este a 118-6739 telefonszámon.

FELHÍVÁS

Dr. Balázs Dénes múzeumalapító földrajztudós szobrának elkészítésére

A 125. éves Magyar Földrajzi Társaság számos kiválóságot adott a tudománynak és a közéletnek.

A Társaság kimagasló tagjainak, nemzetközi rangot szerzett földrajzi felfedező utazóinak életművét bemutató Magyar Földrajzi Múzeum hét évtizedes próbálkozások után 1983 őszén, Érden nyílt meg a látogatók előtt.

A múzeumalapítás gondolata a vagyonos arisztokratától, gróf Teleki Páltól származik, aki 1911-ben vetette fel első ízben a Földrajzi Közlemények hasábjain a geográfiai közgyűjtemény létrehozásának ötletét.

A megvalósítás azonban egy szerény anyagi körülmények között élő világjáró, a hátizsákos geográfus, dr. Balázs Dénes érdeme. A neves földrajzi szakíró állami támogatás nélkül, a maga erejéből, olykor rendkívüli nehézségek és áldozatvállalások árán járta be a Föld több mint 130 országát. Szakcikkei, könyvei a természeti földrajz, a karsztkutatás és a földrajz tudománytörténete alapvető építőkövei közé tartoznak.

A Karszt és Barlang és a Földrajzi Múzeumi Tanulmányok alapító szerkesztője 1982-ben megtakarított pénzét, 100.000 Ft-ot, akkoriban egy új gépkocsi árát ajánlotta fel a múzeumalapítás céljaira. Cselekvő példamutatása, több esztendő kitartó munkája teremtette meg a lehetőséget arra, hogy Érden létrejöhessen a Magyar Földrajzi Múzeum, mely országos jelentőségű, határokon túlra kisugárzó közgyűjteménnyé és szellemi műhellyé vált.

A múzeumkertben található szoborpark jeles világjáró földrajztudósaink emlékét örökíti meg. Úgy véljük, közéjük tartozik Balázs Dénes, akinek teljes alakú bronzszobrát 75. születésnapjára, 1999. szeptember 17-ére szeretnénk elkészíttetni, és az Erdi Napok keretében felállítani. A szoborállítás jelenlegi árakon kalkulált mintegy 1,5-1,8 millió költségeit társadalmi összefogással szeretnénk előteremteni. Aki úgy véli, hogy e nemes ügy támogatásra méltó lehet, a Magyar Földrajzi Társaság Teleki Sámuel alapítványa (1062 Budapest, Andrássy út 62.) számára fizetheti be felajánlását.

Számlaszám: 119-91102/021-06748 adószám: 19639257-2-01

A befizetők a magánszemélyek jövedelamadójáról szóló 1991. évi XC.tv.34.§. (1.) bek. a.) pontjának meghatározott adóalap csökkentő kedvezmény igénybevételéhez levonásra jogosító igazolást kapnak.

Kérjük befizetés esetén szíveskedjen feltüntetni a támogatni kívánt célt: Magyar Földrajzi Múzeum—Balázs Dénes szobrának felállítása Amennyiben 1999. szeptember 17-ig Balázs Dénes szobra nem készül el, vagy felállításának tervezett költségeire nem találunk fedezetet, a szükséges pénz nem gyűlik össze, az adományozók befizetett pénzüket három hónapon belül, legkésőbb 1999. december 17-ig az érvényes kamatokkal együtt visszakapják.

Bízunk abban, hogy a több, mint egymillió példányszámban kiadott, könyvei révén a legtermékenyebb és legnépszerűbb magyar földrajzi szakíró emlékét közös összefogással méltó módon tudjuk megörökíteni

Kelt Érden, a Magyar Földrajzi Múzeumban, 1997. szeptember 17-én.

Dr. Kubassek János
a Magyar Földrajzi Múzeum igazgatója

Az Alapítvány tájékoztatója

A Karszt és Barlang Alapítvány őszi pályázatot ír ki a tavaszihoz hasonló témakörökben (egyéni és csoportos kutatás, feltárás, kiadványok). Beadási határidő: november 15. Részletes pályázati kiírás és kötelezően kitöltendő űrlap felbélyegzett, megcímezett válaszborítékkal együtt igényelhető az alábbi címen: F. Nagy Zsuzsanna, 3534 Miskolc, Gagarin u. 2. 4/4.

A MAGYAR BARLANGI MENTŐSZOLGÁLAT KÖZLEMÉNYEI

Felhívjuk a barlangba járók figyelmét arra, hogy a BMSZ által díjmentesen terjesztett, *sisakba ragasztható riasztási lista*, telefonszámok változása miatt *érvényét veszítette*.

Újranyomását csak 1998 januárjára tervezzük, mert a listán szereplő személyek telefonszámai várhatóan az idén változnak (a MATÁV 1997-ben minden 1-essel kezdődő telefonszámot megváltoztat.)

Addig is a Műsorfüzetben közzétett riasztási listát használja mindenki.

A rendőrségi telefonszámok is változtak:

Rendőrség: 107

Országos Rendőrfőkapitányság Főügyelete: 61-5130

Baleset esetén a fenti rendőrségi számokon is lehet kérni a barlangi mentőszolgálat segítségét.

a BMSZ Vezetősége

Barlangi Mentő Fórum

Az MKBT által megrendezett Barlangkutató Szakmai Találkozója keretében a Magyar Barlangi Mentőszolgálat (BMSZ) Barlangi Mentés Fóruma megtartását tervezi.

A Fórum központi témája: a magyar barlangi mentés szervezeti megosztottsága, a különböző barlangi mentő, vagy barlangi mentésre is vállalkozó szervezetek működése és annak hatásai.

A Fórum levezető elnöke *dr. Dénes György*, a BMSZ elnöke, az *UIS Barlangi Mentő Bizottságának tiszteleti elnöke*.

A kb. 3 órára tervezett fórum vitaindító előadását *Taródi Péter*, a BMSZ vezetője tartja: "**A barlangi mentés helyzete Magyarországon, a barlangi mentés feltételrendszere**" címmel.

A Fórum második órájában a Magyarországon működő különböző barlangi mentőszolgálatok vagy barlangi mentésre is vállalkozó szervezetek tájékoztatóját tervezzük, ezért kérnénk minden ilyen szervezet megbízott képviselőjét, hogy 10-15 percben ismertesse a résztvevőkkel szolgálatuk tevékenységét.

A Fórum harmadik részében kerülne sor a vitára, végül a vita összefoglalójára.

a BMSZ Vezetősége

A Barlangi Mentőszolgálat 1997. évi eseményei

Februárban a Solymári-ördöglyuk Szemüregébe egy fiatalember—aki életében először volt barlangban—úgy beszorult, hogy a Barlangi Mentőszolgálat tagjai is több órás kétoldali (alulról és felülről) húzogatás után tudták kiszabadítani a sérültet. Ehhez ollóval le kellett vágni róla a ruháját. De ezután jött egy újabb erőpróba: a szűkületben eltöltött több óra alatt a sérültnek lebénult a felső teste, így a kijáratig mentőhevederben kellett húzni a fiatalembert, aki a lábát, ha nehezen is, de tudta használni.

A mentés közben megérkeztek a tűzoltók is, eljutottak egész a Cirkuszig, és ott lógtak vagy tizenötön világító, fényvisszaverő kabátjukban, mint a szaloncukrok a karácsonyfán. Őket is a felszínre segítettük.

Márciusban a Rendőrség újból a Solymári-ördöglyukhoz riasztotta a BMSZ-t, de mire a riasztástól számított 30 perc múlva kiértünk a helyszínre, a három solymári fiatalembert a szintén Solymárról érkezett társaik már a kijáráshoz kalauzolták.

*

Május elején a Mátyás-hegyi-barlang Vadvizek útján egy túrázó fiatalasszony olyan rosszul lépett, hogy bokatájon három helyen is eltörte a lábát. A riasztott Barlangi Mentőszolgálat hordágyra helyezte, és húsz perc alatt a kijáratnál várakozó mentőig szállította a sérültet. A tűzoltók is megérkeztek, mert valaki riasztotta őket, de a bejáratnál mélyebbre nem merészkedtek.

*

Július 9-én, szerdán délután az MKBT Központi Kutatótáborán a jósvafői Kossuth-barlang Remélytelen-szifonjába merült Kominka Zoltán.

A megbeszélte időben nem jött a felszínre. A szifon bejáratánál lévő biztosító bűvár kétszer is a keresésére indult. Miután eredménytelenül kereste, riasztották a Barlangi Mentőszolgálatot.

A BMSZ—Magyarország legjobb barlangi bűvárainak bevonásával—július 11-én kora délután találta meg az eltűnt barlangkutató holttestét, az MKBT tábor alkalmával a balesetet megelőző napon feltárt igen szűk víz alatti járatban, a felszín alatt 32 méterre, a szifon harmadik, újonnan feltárt "egyemberes" szűkülete után.

Az időközben beállt hullamerevség miatt a holttestet csak július 12-én, vasárnap késő délután sikerült igen nagy nehézségek árán a szifon felszínére juttatni. Eközben a felszínen a kitartó zivatarok is akadályozták az akciót. Félő volt, hogy a barlangban dolgozó tizenöt bűvart és mentőt is bezárja a víz a barlangba. A barlangot nem lehetett elhagyni, mert a bűvárak víz alatt voltak, és a dekompRESSZIÓ miatt nem jöhettek azonnal a felszínre. A felszíni irányító csapat tartalék élelmet juttatott be az akció résztvevőinek.

Végül a mentőknek július 12-én, vasárnap 18,10 órakor sikerült az árvíz ellenére a felszínre érniük, szerencsétlenül járt társuk holttestével.

A sajnálatos tragédia azért következett be, mert barátunk, Kominka Zoli olyan mélységbe merészkedett, amelyre az ő tudása még nem volt elégséges.

Társai és a barlangi mentők mindent megtettek, de esélyük sem volt kutatótársuk megmentésére.

A mentésben részt vett 30 barlangi mentő, 7 bűvár, 69 barlangkutató (az MKBT tábor résztvevői és a mentésre a helyszínre érkezett barlangászok), 20 rendőr, 13 egyéb szakember és az Országos Mentőszolgálat állandóan a helyszínen lévő rohamkocsija, a mentőszemélyzettel.

(A balesettel kapcsolatban a Társulatban 1997. szeptember 23-án tartott megbeszélés emlékeztetőjét a mentőszolgálat eseményeiről szóló szövegrész után közöljük. A szerk.)

*

Szeptember 18-án a késő esti órákban a Mátyás-hegyi-barlang Vinkli nevű szűkületébe beszorult a Myotis barlangkutatóival túrázó testes fiatalembert. A Pál háznál lévők a bajba jutott segítségére siettek. Zsólyomi Zsolt (Frédi) irányításával rövid idő alatt kiszabadították a szorult helyzetben lévő túrázót. Eppen idejében, mert a túratársai által gőzerővel égetett fej-karbidlámpák meg a sok lihegés az amúgy is szűk járatban kezdtek alaposan elfogyasztani a belélegezhető levegőt.

Szerencsére közel volt és gyorsan jött a segítség.

Adamkó Péter, BMSZ riasztásvezető

EMLEKEZTETŐ

készült a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat tárgyalójában 1997.szeptember 23-án tartott egyeztetésről

Tárgy: az 1997-évi társulati tábor és az annak keretében bekövetkezett bűvár baleset tanulságai

Jelen voltak: Ember Sándor, Irsai Sándor (AMFORA Bűvár Klub), Dr Dénes György, Taródi Péter, Adamkó Péter, Börcsök Péter (Magyar Barlangi Mentőszolgálat), Berczik Pál, Székely Kinga (KTM-BTI), Szabó Zoltán (Plózer István Vizalatti Barlangkutató Csoport), Dr. Hevesi Attila elnök, Elekes Balázs titkár, Fleck Nóra ügyvezető titkár, Szablyár Péter főtitkár.

Kimentette magát: Kovács György, Szenthe István

Jelenlévők megállapították, hogy az 1997.július 9-i Kossuth-barlangban történt bűvár baleset független volt a tábor kutatási tevékenységétől, bekövetkeztét lényegében a balesetet szenvedett Kominka Zoltán meggondolatlansága és a merülésével kapcsolatos megállapodások általa történt be nem tartása okozta.

Jelenlévők elismeréssel szóltak a tábor első felében elért bűvár feltáró tevékenység eredményeiről, és egyetértettek abban, hogy a Kossuth-barlang ismeretlen szakaszainak feltárását—a szükséges feltételek biztosítása mellett—folytatni kell.

A négynapos mentés jelenlévő résztvevői és irányítói elismeréssel szóltak az ott tartózkodó barlangkutatók és mentőszolgálatosok fegyelmezett, jól szervezett, áldozatkész munkájáról.

A továbbiakban szervezendő hasonló föltáró munkák szervezéséhez az alábbi tanulságok szem előtt tartásában értettek egyet:

Megfelelő anyagi háttér, technikai- és személyi feltételrendszer biztosítása esetén a továbbiakban is létjogosultsága van a központi társulati táboroknak, s azon belül kiemelt feltárási feladatok kitűzésére és végrehajtására;

A táborokban, feltáró munkákban *egyszemélyi* felelős vezető jelenléte szükséges, olyan megfelelő felkészültségű személyek megbízása révén, akik képesek mérlegelni és adott esetben tekintélyük latba vetésével megakadályozni a megengedhetetlen kockázatú akciókat;

A központi táborok táborhelyeinek kiválasztásakor nagyobb körültekintéssel kell eljárni, megteremtve a szükséges "infrastruktúrát" (WC, étkezés, tisztálkodás), még akkor is, ha ez jelentős többletköltséggel jár.

Az adott feltárási feladathoz szükséges technikai feltételrendszer, a működtetéséhez szükséges (pl. villamos berendezések esetén) a megfelelő szakemberek folyamatos, együttes jelenléte szükséges az előkészítés és a kutatómunka teljes időtartama alatt.

A feltáró tevékenység szervezését időben és körültekintően kell megkezdeni, folyamatosan vizsgálva annak előrehaladását és a kitűzött feladat biztonságos elvégezhetőségének összhangját. Ha e kettő nem hozható fedésbe, a kutatást le kell állítani, ill. a lehetőségekhez igazítani a célt.

Meg kell akadályozni, hogy a feltáró munkák során technikailag felkészületlen, testileg vagy lelkileg alkalmatlan személyek önmagukat és kutatótársaikat veszélybe sodorják.

A nagyobb létszámot mozgató, bonyolult feladatok elvégzését maga elé tűző kutató tevékenységet nem lehet "baráti alapon" szervezni, a feladat-felelősség-hatáskör kérdéseit már a szervezéskor tisztázni kell és később eszerint kell eljárni.

A Társulatban korábban (1972) kidolgozott "Barlangi merülési szabályzat"-ot korszerűsíteni és "alkalmazni" kell, szükség esetén ajánlásokkal kell kiegészíteni tapasztalt, aktív búvárok bevonásával.

A hazai barlangi merülési helyekről célszerű összeállítani olyan tájékoztató anyagot, amely az azok balesetmentes kutatásához szükséges tudnivalókat tartalmazza;

A társulati tagság nemzedéki "szétszakadozottságát" legalább a kiemelkedő, nagyleptékű feladatok végrehajtásakor az eddigieknél nagyobb összefogással kell kiegyenlíteni, az idősebb és tapasztaltabb tagok személyes jelenlétével, tudásuk fölhasználásával, tanácsaik figyelembevételével.

Összeállította: 1997.szeptember 24-én. Kapják: meghívottak, elnökségi tagok, Műsorfüzet.

Szablyár Péter
főtitkár

1957-1997—40 éves a Meteor Barlangkutató Szakosztálya

Kedves barátunk, kutatótársunk,

Bár nem a kezdete, de fontos időpontja volt a magyar barlangkutatásnak 1957 decembere. Néhány ember elhatározta a Meteor Barlangkutató Szakosztály megalakítását (a Vörös Meteor Sportegyesület keretén belül).

A kezdetnek e negyvenedik évfordulója alkalmából a szervezők meghívják mindazokat, akik a Meteorban valaha is barlangásztak

1997, november 28-án

Pénteken! (Ez volt az eredeti rendszeres találkozó napja a mostani szerda helyett!) 18.00 órakor a K. A. SZ. Művelődési házának első emeletére (*A jelenleg használatos klubhelyiség!*), Budapest, VI. Eötvös u. 25. alatt tartandó baráti, jubileumi összejövetelre

Tisztelettel kérünk, hogy jelezd részvételi szándékodat. Küldj egy névjegyet, egy cédulát, akár levelet (**Postacím: 40 éves találkozó, K. A. SZ. Művelődési ház, Budapest, VI. Eötvös 25.**) egyszersmind utalj **1.000.- Ft költségtérítést** (kaja, pia, helyiségbérlet stb.) az OTP 11773054-04626431 (Dr. Molnár András) számlaszámra okt. 31-ig vagy add át a pénzt személyesen a Klubban szerda esténként.

Kérjük, akit tudsz értesíts, mert természetesen a negyven év távolából és különösen annak az elejéről nem áll minden cím a rendelkezésünkre.

Arra kérünk még, hogy vagy a jelentkezéssel együtt vagy személyes megjelenésedkor hozzád magaddal annyi fényképet a régi emberekről és kalandjaidról, amennyit csak lehet. Az előzetesen megküldött képek másolataiból kis kiállítást tervezünk. A beküldött eredeti képeket visszaadjuk (írd rá a neved és azonosítsd a személyeket, helyet és időpontot), a magaddal hozottakat pedig epizkópos előadásunkon mutathatjuk be—dömping esetén a legrégebbiektől kezdve, amíg az időből futja.

A szervezők (Bolváry, Dénes, Lengyel L., Kósa, Molnár, Perényi, Szentes, Végh stb.) meg a többiek nagyon remélik, hogy mindenkivel találkozhatnak majd.

Jó szerencsét!

A szervezők

A 12. UIS Kongresszus könyvújdonságai (folytatás)

Itt csakis a Kongresszus hivatalos újdonságaival foglalkozhatunk, hiszen nagy számú kiadvány, könyv jelent meg a találkozó alkalmából vagy annak időpontjára időzítve.

● **Claude CHABERT és Paul COURBON (1997): Atlas des cavités non calcaires du monde** (A világ nem-karsztos barlangjainak atlasza) Az A4-et meghaladó méretű, 110 oldalas, francia nyelvű könyv 93 ország nem karbonátos kőzetekben (agyag, bazalt, gipsz, gneisz, gránit, homokkő, jég, kősó, kvarcit, palák, vasérccek és gyakorlatilag bármi egyéb) előforduló barlangjait sorolja mélységük és hosszúságuk szerint, a jelentősebbek térképeit is közli. A magyar barlangkutatást hárman képviselik a könyvben: Eszterhás I. (H), Dr. Kósa A. (Libia) és Dr. Szentes Gy. (Nigéria). A Franciaországban kiadott könyv ára 118.- FF (kb. 3.900.-Ft).

A. KLIMCHOUK, D. LOWE, A. COOPER, U. LAURO (1997): Gypsum Karst of the World. (A világ gipszkarsztja) Az International Journal of Speleology kongresszusi kiadása. Hézagpótló munka a gipszkarszt-irodalomban. A több szerző által megírt fejezetek a gipszkarszt általános kérdéseit tárgyalják a könyv első részében. A második részben a világ és egyes országok (USA, GB, F, D, E, I, UA, RUS, Kína stb.) gipszkarsztjai kerültek ismertetésre. Az Olaszországban kiadott 300 oldalas könyv ára 25.-SF (kb. 3.300.-Ft).

● **ADOLFO ERASO, MARIAN PULINA (1994): Cuevas en hielo y ríos bajo los glaciares** (Barlangok jégben és folyók a gleccserek alatt) A spanyol és a lengyel professzor könyve ugyancsak hézagpótló irodalom. A sarki és magashegyi gleccserekarsztok, jégbarlangok kialakulásával, formakincsével, hidrológiai, klimatikai szerepével rendszerező, összefoglaló módon foglalkozik a könyv sok sok példát felvonultatva minkét sarkvidékről és a hegyi gleccserek világából. A 250 oldalas könyv spanyol nyelvű—ára ismeretlen.

(Az MKBT a könyvek árusításával nem foglalkozik!)

(a Szerk.)

Megjelent a Bükk, valamint az Aggtelek és vidéke turistakalauza.

Ez önmagában örvendetes lenne, de a könyvek tartalma nem teszi azzá az olvasót. A bükki turistakalauzról egy nálamnál avatottabb szakértő talán majd ír a Műsorfüzetbe.

Az aggtelekivel kapcsolatban viszont, mint a helyet jól ismerő ember, kénytelen vagyok kritikai észrevételeket tenni.

A barlangokról szóló leírások elnagyoltak és pontatlanok. Egy példa: a 154. oldalon tájékoztat a szerző, hogy "a Kuriszláni-barlangba (egyébként Kuriszláni-zsomboly a neve) szabadon be lehet mászni, mindössze egy zseblámpa kell hozzá". A dologról csak annyit, hogy a zsomboly, mint minden zsomboly aknával kezdődik,

amely 14 méteres, kötél és mászó-felszerelés kell a leküzdéséhez. Ha ezek birtokában valaki lemászik a zomboly aljára, rögtön tanácsos visszajönni, mert a barlangban nincs vagy nagyon kevés az oxigén.

Aggtelek és környéke ismert személyiségei felsorolásából valahogy kimaradt dr. Balázs Dénes, dr. Dénes György és dr. Jakucs László valamint mások neve (valamennyien barlangfelfedezők és a területről szóló könyvek írói). A szerző dr. Kessler Hubertről nem tudta, hogy többek között a Kossuth-barlangot is ő fedezte fel, és ő volt a Baradla első igazgatója, viszont hosszan taglalja, hogy 1933-ban ő találta fel a *karabinerféket!*

E fejezetbe hírességként belefért v. Nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, mint a területen ismert személy, de a fent felsoroltak nem.

A borsos áron megvehető útleírásokat jobb híján—más nem lévén—vásárolják a turisták és a szakemberek. Azután bosszankodnak a rosszul szerkesztett könyvek semmitmondó fejezetein, az életlen fekete-fehér képeken.

Aki bosszankodni akar, annak ajánlom e könyvet.

Adamkó Péter

*

Az M.K.B.T.1998 október 5 és 10 között megrendezi Budapesten a

“BARLANGOK VÁROSOK ALATT” NEMZETKÖZI KONFERENCIÁT

Társulatunk védnökség és szakmai közreműködés céljából a Bakonyi Bauxitbánya Kft.-t, Budapest Főváros Önkormányzatát és a Fővárosi I. , II. és III. Kerületek Önkormányzatait, a Budapesti Földigazgatóságot, a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóságot, a Csemege-Julius Meinel Rt.-t, a KHTM Természetvédelmi Hivatalt, Tapolca Város Önkormányzatát kéri fel. Fővédnököknek a Társulat elnöke a leginkább kapcsolódó intézmények legjelesebb képviselőit kívánja felkérni.

Mi magyarok a fővárosunkat, Budapestet egyben a barlangok fővárosának is tartjuk. Minden okunk megvan erre, hiszen több mint harminc kilométernyi barlangjártat húzódik a város utcái és épületei alatt. *Ezek a barlangok* a barlangászok büszkeségei, egyébiránt pedig *tengernyi gond forrásai—veszélyeztetett és veszélyt jelentő objektumok.*

Tudjuk, hogy a városi barlangokat illető gondjainkkal nem állunk egyedül. Tudjuk, hogy Madrid és San Marino is „barlang-fővárosok”. Tudjuk, hogy az Új-zélandi Auckland belvárosa alatt látvarbarlangok húzódnak. Floridában házakat nyel el a föld. Az amerikai Nemzeti Barlangkutató Társulatnak (NSS) saját barlangja felett áll az irodaháza az alabamai Huntsville városában.

Tudunk még sok mindent és még sokkal többet szeretnénk tudni!

ARRÓL, HOGY:

- Mi a története az egyes városok alatti barlangoknak?
- Miként férnek meg a barlangok a felszíni létesítményekkel, épületekkel, utakkal stb.? Mit ártanak azok a barlangoknak és mit ártanak nekik a barlangok?
- Hogyan férnek meg a barlangok a földben húzódó közművekkel, a vízzel, gázzal, csatornával, alagutakkal stb.-vel? Mik a kölcsönhatások?
- Hogyan férnek meg a barlangászok a tulajdonosokkal (felszíni és barlangi), az önkormányzatokkal, a városépítőkkal, a természetvédelmi és egyéb hatóságokkal valamint hogyan férnek meg mindezek egymással?
- Milyen természetvédelmi, műszaki, jogi, hasznosítási megoldások születtek a kölcsönös érdekek kielégítésére?
- Milyen katasztrófák érték a barlangokat és a felszíni létesítményeket?
- Miként kapcsolódnak a barlangok a városok életébe, idegenforgalmába.?
- Stb.

1998 őszén Budapesten várjuk mindazokat, akik felteszik a kérdéseket és azokat, akik válaszolnak. *Barlangkutatókat, tudósokat, polgármestereket, mérnököket és jogászokat, hatósági szakértőket* és mindenkit, akit a téma érdekel. ***Az előadások szövegét floppy lemezen és nyomtatott alakban kérjük elküldeni.***

Előzetes program:

Október

3-4. Szombat, vasárnap: szállodafoglalás lehetséges, ***program nincs.***

5. Hétfő: Regisztrálás egész nap a Szemlőhegyi-barlangnál. *Barlangtúra*-lehetőség a helyszínen. Délután *fürdőzés* a Lukács-fürdőben. Este *ismerkedési est.*

6. Kedd: A konferencia megnyitása, *előadások.* Délután kis csoportokban *látogatás az összes lehető kiépített és ki nem épített budapesti barlangba.*

7. Szerda: *Előadások.* Délután a *Várbarlang* és a *Panoptikum* megtekintése, az Önkormányzatok fogadása.

8. Csütörtök: *Kirándulás.* Budapest, Szántódi-rév, Tihany, Tapolca. A helyi barlangok megtekintése (Tavas- és Kórházi-barlang). Az önkormányzat és a Bakonyi Bauxitbánya Kft. fogadása. Visszatérés Budapestre.

9. Péntek: *Előadások.* Délután kis csoportokban *látogatás az összes lehető kiépített és ki nem épített budapesti barlangba.*

10. Szombat: R. K. szt. *mise* a Sziklakápolnában. *Előadások.* Délután *záróülés,* utána *búcsúfogadás.* A hivatalos program vége.

11. Vasárnap: *Utókirándulás* a Solymári-barlangba.

Utókirándulás indul Aggtelekre, *aggteleki rövid túra.*

12. Hétfő: *Aggteleki hosszú túra* vagy *Jósvafői középtúra* és *Rákóczi-barlang.*

13. Kedd: Visszatérés Budapestre a Bükkön és Miskolcon keresztül. *István-barlang, Anna-barlang, M. Tapolca barlangfürdő.*

Előzetes jelentkezési lap a 19. oldalon!

(A részvételi díjak még kialakításra várnak. Az előzetes jelentkezések nem jelentenek fizetési kötelezettséget.)

MŰSORFÜZET. Szerkeszti: Fleck Nóra és dr. Kósa Attila

Felelős Kiadó: Dr. Hevesi Attila, elnök

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

A MAGYAR BARLANGI MENTŐSZOLGÁLAT RIASZTÁSI NÉVSORA
 A riasztást sorrendben kell elvégezni. A listáról az első jelentkező tudja riasztani a baleset fókának megfelelő barlangi mentő létszámot.

Név	Lakcím	Telefon	
		lakás	munkaidőben
Dr. DÉNES GYÖRGY a BMSz elnöke	1132 Bp. Borbély u. 5. II/4	329-3908, szem. hívó: 330-076*	
TARÓDI PÉTER a BMSz vezetője	1119 Bp. Andor u. 23/c IV/15	205-9922 szem. hívó: 320-120*	+ fax: 201-8604, 267-8409 rendőrín: 15-457
ADAMKÓ PÉTER a BMSz riasztásvezetője	1024 Bp. Keleti Károly u. 9. I/12	szem. hívó: 330-077*	+ fax: 212-5641
HORVÁTH RICHÁRD a BMSz titkára	2094 Nagykovácsi, Tinódi u. 41.	138-9806, 06/30-225-871 szem. hívó: 330-078*	
NÉMETH TAMÁS	1213 Bp. Lankás u. 5.	276-2657 szem. hívó: 330-080*	210-0991 210-0900/1108 v. 1316
BOGNÁR TIBOR	1073 Bp. Akácfa u. 57. III/50/A (Mezei)	341-3693	06/22-317-624
GYOVAI LÁSZLÓ	1072 Bp. Csányi u. 7. I/10	06/20-444-230, szem. hívó: 330-081*	
SZABÓ MIKLÓS	1033 Bp. Bogdáni u. 17.	117-1721	06/60-347-348
			szem. hívó: 330-079*
		387-0960, 06/30-218-267	
		320-4042, 217-9055	
		szem. hívó: 330-151*	

* Személyi hívó központ: 395-5211

A BMSz bázisa (gyülekezőhelye, Bp. II. Keleti Károly u. 16/a), amely csak a riasztás után éi: 316-3410, + fax: 212-5641

Kérjük elküldeni 1997 december 31 előtt!

Előzetes Jelentkezési lap

Családi név: _____ Keresztnév: _____

Részt vesz mint: barlangkutató , tulajdonos , építő , hatósági szakember , egyéb:

Postacím: _____

_____ telefon, fax: _____

_____ kísérő személyek száma: _____

Előadás(oka)t tart: igen nem

Cím(ek): _____

Bemutatót tart: (kérjük aláhúzni): poszter, film, dia, videó, multimédia, egyéb

Rövid közleményt küld:

Cím(ek): _____

Rövid közleményt küldök _____ város barlangjairól

Szállásfoglalás _____ személy részére Kérjük a dátum kockáját beikszelni

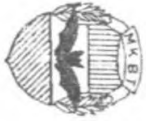
Október	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
Budapest	(A konferencia résztvevőinek)					3	4
Budapest	5	6	7	8	9	10	11
Aggtelek	(Az utókirándulás résztvevőinek)						11
Aggtelek	12						
Budapest		13					

nem kérek szállást

kérek autóbusz szállítást Aggtelekre

1997 _____

_____ aláírás

Magyar Kereszt- és Barlangkutató Társulat

1027 Budapest, Fő u. 68.

Tel/Fax: 201 9493

E-mail: MKBT@mail.malav.hu

NYOMTATVÁNY